Timişoara, 1895. Anul II. Nr. 262. Luni în 27 Novembre (9 Decembre).

DREPTATEA

Apare în fie-care ḑi de lucru la amiaḑi.

Preţul 10 fl. pe an (pentru străinătate 37 frci). — Numeri singuratici 5 cr. — Tacsa de inserţiuni: 1 cm. □ 1 cr., plus 30 cr. timbru. — Toate abonamentele şi tacsele se plătesc în Timişoara.

Redactor responsabil: Adrian P. Deseanu.

Redacţiunea şi Administraţiunea: Timişoara, cetate, strada Zápolya (Temesvár, Festung, Zápolyagasse), Nr. 41. Telefon (linia de stat Viena, Budapesta, Arad) Nr. 4.

Debitul postal.

Timişoara, 8 Decembre n.

Trec sĕptĕmâni întregi, trec luni întregi în cari, în fruntea ḑiarelor din ţară ḑi de ḑi nu cetești de cât jalbe, plângeri, tânguiri, acuse dintrĕ cele mai grave asupra guvernului ţerii, asupra abusurilor ce el şi organele sale le comite faţă de cele mai cardinale şi mai sânte drepturi ale cetăţenilor şí faţă de cele mai gingaşe interese ale statului, dar' toate astea rĕmân neascultate; ca glasul celui ce strigă în pustiă, ca bobul aruncat pe părete. Şi nu numai atâta. Guvernul şi cei ce deţin puterea statului, păşesc mereu înnainte, îşi ţin calea apucată, despectează mereu pe cei ce nu consimţesc cu dînşii, ţin mereu la rĕtăcirea lor, şi nu cred că fac rĕu, că distrug toată autoritatea statului, ba chiar izvorul lui de vieaţă: îndestulirea, fericirea popoarelor conlocuitoare cari le alipesc de stat.

Şi nu se află nime, care sĕ facă cel puţin atâta, ca sĕ admonieze, sĕ facă atent guvernul, că nu face bine când îşi astupă de tot urechile faţă de lamentaţiunile celor ne'ndreptăţiţi. Ne vine a crede, că în această ţară domneşte un adevĕrat privilegiu în favorul unora asupra altora, la toate.

Însĕ cei ce împart astfeliu de privilegiu ar trebuí sĕ nu uite de regula, aproape fără escepţiune în ale politicei, că fie-care privilegiare creşte în cel privilegiat adecă în favorisatul sĕu, un inimic al viitoriului politic al ţerii.

Şi dacă membrii parlamentului şi jurnalele oposiţionale neromâne au atâtea motive şi atâtea cause de nemulţumire şi de nedreptăţiri în acest stat, atunci uşor se poate deduce: cât de numĕroase şi cât de motivate pot fi ale noastre, ale românilor din acest regat? Căci pre când membrii, după naştere aparţinĕtori rasei predomnitoare, în ale lor pur naţionale nu au absolut de a se plânge, pe atunci noi pe acest vast teren, pe care se mişcă sute şi mii de interese, nu întâlnim nici o unică, nici cea mai mică îndestulire ce ni-s'ar face, fie şí numai întrĕ marginile legei sancţionate şi vii. Ba din contră, întâlnim mereu o tendinţă de a ni-se înăsprí cât se poate mai mult situaţiunea, de a ni-se tăiá ori-ce posibilitate de a înaintá sau, cum am ḑice, măcar numai de a împrumutá de la vecin o lumină în vremea întunerecului de a casă, sau o lumină mai bună, mai curată de cât ceea ce ni-o putem procurá noi înşine.

În genere recunoaştem statului şi guvernului nostru toată îndreptăţirea de a face us de dreptul sĕu internaţional, când lipsa şi adevĕratele interese ale statului pretind aceasta. Când în cutare stat vecin se iveşte vre-o ciumă, lepră, sau tendinţe periculoase pentru statul nostru, recunoaştem statului şi guvernului nostru dreptul de a încuiá graniţele ţerei şi de a împedecá străbaterea rĕului şi pericolului străin în ţeara noastră. Vom şí aprobá asta. Dar' nu putem aprobá o asemenea încuetoare atunci, când vorba este de învĕţătură, de cultură, de manuale de şcoală, de istorie, de jurnale cu program pur literal-cultural.

Când vorba e de a încuiá graniţa în contra *luminei*, în contra *ajutoriului cultural* ce ţi'l dă fratele tĕu de aceeaşi limbă, de acelaşi neam, atunci nu numai că nu putem aprobá încuetoarea, ci din contră trebue sĕ ne plângem asupra ei şi, după putinţă, sĕ şí combatem faptul.

Este un timp oare-care de când cei chiămaţi ai statului nostru s'au pus prea cu mult zel la lucru pe terenul detragerei debitului postal faţă de publicaţiunile din România. Sĕ admitem, ca sĕ fim drepţi faţă de ai nostri, că cu una sau alta, sau cu 10, ori cu o sută dintrĕ numitele publicaţiuni vor fi purces corect, dar' nu putem admite, că în toate au drept înţelepţii nostri.

Mai ales în ultimul act de asemenea natură, ce ni-se telefonează din Budapesta în nrul antecedent, şi în care chiar şi »Convorbirile literare«, o foaiă pur literară-culturală, fuseră înşirate întrĕ cele cu detrasul debitului postal, nu putem aflá de loc raţiune şi a justificá actul cu detragerea debitului postal. Luarăm »Conv. lit.« numai ca esemplu, fără ca sĕ slăbim observările noastre în privinţa detragerii debitului postal al celorlalte publicaţiuni de sub întrebare.

Ear' causa la asta, ori-cât ne-am trudí s'o aflăm, nu o putem aflá de cât ori în nepriceperea limbei, ori în josnica tendinţă, ca prin de al' de astea sĕ se facă cineva plăcut şi binemeritat de aplausele şi de gratitudinea şovinismului. Cine ştie ce feliu de înţelept limbistic va fi anumitul organ al competentului ministeriu, care censurează opurile române şi care serveşte guvernului basă la hotărîrile sale în causă? Sau poate că cine ştie unde-l înpung pintenii pe cutare membru al guvernului . . . . are lipsă de merite, de reputaţiune, ca sĕ se poată manţinĕ.

În acest cas din urmă însĕ motivul invoalvă în sine întemeiata presupunere, că tendinţa are ascuţişul sĕu îndreptat în contra intereselor noastre culturale naţionale!

Şi asta este de tot mult! Când a casă, în ţeara ta, nu ai, pentru-că nu poţi avè, atâta sau aşa de bună lumină, cum sunt d. e. »Convorbirile literale«, atunci guvernul tĕu sĕ ţi-o oprească şi ca venită de la alţii, — asta de tot mult înseamnă.

Nu mai subversează trebuinţa, ca sĕ desvoltăm mai departe această însĕmnătate.

Dar' caută sĕ intonăm, că acest act earăşi numai pe noi românii ne învredniceşte *de o specială distincţiune*, întrĕ ceialalţi conlocuitori. Cât de mulţămitoriu am fi guvernului, dacă el ne-ar mai slăbí cu astfeliu de dragoste!

Despre Germania, Anglia, Francia etc. etc. vin ḑi de ḑi, lună de lună, an de an, mii şi sute de mii de opuri şi publicaţiuni ḑilnice sau periodice în ţeară, şi tot aşa de diferite, ca numĕrul lor, le sunt cuprinsurile dar' acestea nu sunt tractate din partea

---

Foişoara „Dreptăţii“

Vĕduva copilului

de

Guy de Maupassant.

Erá pe timpul vênatului în castelul Baunville. Toamna erá tristă şi ploioasă. Frunzele uscate în loc de a zurăí sub picioarele pasanţilor putreḑiau de ploaiea deasă; ba întreaga pădure erá atât de udă, în cât păreai a fi în cutare baiă, căci abia făceai doi-trei paşi când te cuprindeau picuri de apă ce cădeau de pe ramurile goale şi aer mucezit de frunzele putrede ce învĕliau pămêntul.

Vênătoriul gârbovit de umeḑeală, cânii plini de apă, ba chiar şi vênătoarele cu vestmintele lor bătute de ploaie, în fie-care seară se re'ntorceau a casă osteniţi atât trupeşte cât şí sufleteşte.

După cină jucau monoton loterie în sală până când vêntul isbiá cu putere uşile. Unul altul încercá a povestí câte ceva, până în fine începură cu istorisirea diferitelor aventuri vênătoreşti.

Erá peací sĕ lase petrecerea şi sĕ se depărteze fie-care la afacerile sale, când o damă tineră, care se jucá nepăsătoare cu mâna unei mătuşi a sale — rĕmasă fată bĕtrână — observă un inel făcut din fire de pĕr, care până acum nu-l privise mai de aproape, de şí nu-l vedeá acuma pentru prima-dată.

Jucându-se cu acel inel o întrebă:

— De unde ai inelul mătuşică? Par'că e din pĕr de copil, nu?

Fata bĕtrână roşi până la urechi, apoi pălì de-odată şi în fine cu vocea tremurândă începù a povestí:

— Da, e foarte tristă istoria ce ar trebuí s'o povestesc, căci de ea e legată întreagă amărîciunea vieţei mele. Atunci eram încă foarte tineră şi de câte-ori îmi aduc a minte, de atâteori nu pot a-mi 'nădușí lacrĕmile.

Nu odată ai auḑit din gura mea numele: *Santeze*. Acesta e numele unei familie, care deja s'a stins total. Eu am cunoscut pe cei din urmă trei bărbaţi ai acestei familie. Toţi trei au avut acelaşi sfîrşit. Inelul acesta e făcut din pĕrul celui din urmă, care abia numĕrá 13 ani când s'a ucis pentru mine.

Dar' of! Aceasta nu fù ceva estraordinar. Ei toţi erau nebuni, nebuni drăgălaşi, nebunii amorului. Toţi au ereḑit pasiuni puternice, toţi erau aplecaţi spre lucrurile cele mai şoade, spre amor, ba chiar şi spre crime. Aceasta 'i caracterisă pe dînşii, chiar ca pe mulţi alţii religiositatea. Se înţelege, că atari oameni, cari erau aplecaţi a întrá în cutare claustru trappist, erau cu totul de altă constituţiune de cât vênătorii de rochii. În cercul lor erau caracterisaţi cu epitetul: „Amoros ca un Santeze“. Erá destul sĕ arunci o privire, ca sĕ ştii cu cine ai de lucru. Toţi aveau pĕrul creţ, care le umbriá fruntea, apoi barbă creaţă frumoasă, ochii plini de foc aduceau în perplesitate pe ori-cine, fără ca acela sĕ ştie causa? Unchiul acestuia, de la care datează acest suvenir, avù o vieaţă plină de avênturi, duele, şi cu toate că numĕrá 65 ani s'a amoresat în fiica unui chiriaş al sĕu. Pe ambii i-am cunoscut. Femeia erá blondă, palidă şi cu un esterior foarte atrăgĕtoriu. Vorbiá dulce şi aveá o faţă atât de blândă, în cât credeai că e chiar madonna. Bĕtrânul a luat-o la sine şi în scurtă vreme fù atât de captivat, în cât nu o putù lăsá de lângă el nici baremi pe un minut. Fiica sa, care locuiá cu el, aflá aceasta de lucru foarte natural, atât de obicinuit erá amorul în această casă.

Dacă erá vorbă de erumperea patimilor, nu-i suprindeá de loc; dacă erá însĕ vorbă de inclinări secrete, amoroşi despărţiţi, resbunări amoroase, toţi ḑiceau numai: „Cât a trebuit sĕ sufere până a ajuns aceasta.“ Atâta erá totul. Când povestiau romanuri amoroase, nu odată 'i cuprindeá compătimire dureroasă, şi nici atunci nu arĕtau antipatie, când aceia erau vinovaţi.

Un om tinĕr cu numele *de Gradelle*, fiind învitat la vênătoare, fugì cu tinĕra fată cu tot.

Santeze la început păreá a nu se interesá de acest cas; dar' în o bună dimineaţă se spânzură şi 'l găsiră mort în staulul cânilor.

Fiul acestuia avù acelaşi sfîrşit. S'a spânzurat în un hotel din Paris fiind-că l'a înşĕlat o actriţă, lăsând o vĕduvă (sora maicei mele) şi un orfan de 12 ani. Acestia s'au mutat la noi chiar când eu numĕram 17 ani.

guvernului nostru nici ca ciumă, nici ca lepră!

Turcia, un stat până eri despotic, nemilos, brutal, a suferit, și sufere ca în Macedonia, Epir, etc. se străbată publicațiunile periodice române, ba chiar profesori și emisari spre a deșteptă și desvoltă simțul național și limba națională la poporul român de pe acolo. Rusia, asemenea un stat despotic și autocrat, față de *Besarabia* încă e mai puțin severă de cât Ungaria noastră *constituțională* și *liberală*.

Dar' abstragênd de la toate astea, este prea mare contrastul ce în această privință ese la iveală, chiar între statele de sub întrebare: între România și Ungaria. Ungaria trimite în România oameni, bani, jurnale, opuri, susține formale corporațiuni, societăți — toate în scopul lățirei, desvoltării și prosperării maghiarismului de acolo: desvoaltă o acțiune espres națională, espres în contra »națiunei domnitoare de acolo«. Și România tace, rabdă .... ea nu pretinde nici măcar reciprocitate!...

Încheiu cu întrebarea:

Indulgința României nu tradă ea oare un feliu de umilire? Guvernul statului român nu este el oare atât de simțitoriu pentru *demnitatea* statului sêu?

România.

București, 5 Decembre n.

Țara românească e o țară guvernamentală. Stan Păpușă se fie mâne la guvern, și Stan Păpușă va avê mâne majoritatea covîrșitoare în cameră și senat.

În Martie 1888 cade Ion Bratianu de la putere și a doua ḑi nu e în stare se găsiască în toată țara românească un colegiu, în care se se aleagă fie în cameră, fie în senat. Acum perde puterea Catargiu, Carp, Lahovary, și după cinci-ḑeci de ḑile, nici unul din ei nu e în stare se 'și găsiască un loc în senat, și un Catargiu cade față de niște ilustri necunoscuți Cavalioti și Bonachi la Galați și Arapu și Bucșănescu la Botoșani; P. P. Carp cade față de un Lupașcu și P. Stoicescu (fratele ministrului C. Stoicescu), Al. Lahovary cade față de un Cristopol și Simulescu, Al. Marghiloman cade față de un P. Orbeanu, Generalul Manu, președintele camerei, față de Ar. Pascal sau Dr. Petrini Paul, G. Gr. Cantacuzino, președintele senatului față de un Gr. Cireșianu unul mai necunoscut și mai fără importanță politică de cât altul. Așa că din 60 senatori, câți a ales colegiul I, nu s'a ales din opoziție de cât unul singur, tot un ilustru necunoscut opozant I. Brabeșeanu.

Proporțiunea colegiului I de senat are se se ție și la al II-lea de senat și la toate trei colegiele de cameră, fiindcă — o repet — țara este guvernamentală. Nici nu se gândesc alegětorii se limpediască dacă cutare sau cutare guvern e mai bun, dacă cutare sau cutare partid s'a ținut mai mult — la guvern — de angagiamentele luate în opoziție. Colegiile electorale sunt așa de restrinse în cât câte 42—46 alegětori au dreptul se trimită doi senatori sau deputați în corpurile legiuitoare și cu secretul votului, administrația îi știe și și-i votează pe toți, așa că mai ales la început ori-ce partid ce a dobândit puterea din mânile Regelui, este foarte sigur de izbândă, și numai după ce stă 3—4 (Cinci? Red.) ani la putere și are cu acest chip ocasiune se provoace nemulțumiri, începe se se aleagă ici-colea și câte un oposant mai de seamă. Prin alegeri nu a căḑut și nu va cadê nici-odată un guvern, câtă vreme avem colegiile restrinse de aḑi și câtă vreme conștiința politică va fi atât de slabă la cei cu dreptul de vot, cum este aḑi.

Pre cum venirea la putere a liberalilor, tot astfeliu și pregătirile de alegeri și alegerile se fac în cea mai mare liniște. Nici o mișcare mai serioasă, și chiar și orașele, unde altă-dată se făceau agitațiuni așa de mari pe vremea alegerilor, acum sunt liniștite, par'că nu s'ar petrece nimic. După alegeri însě începe de obiceiu lupta estraparlamentară, susținută mai ales de jurnale. Și aceastǎ luptă promite a fi crâncenă, căci pe când guvernul abia are 2—3 jurnale, cari sě-l apere, diferitele nuanțe ale opozițiunei au ḑece și mai bine, care de care mai cetite și unele din ele chiar foarte bine scrise.

Ceea-ce vestesc jurnalele din oposițiune deocamdată este surgiunirea din ministeriu a ministrului de interne, N. Fleva, lucru ce de altmintrelea se cam simte din atitudinea ce o au ceilalți miniștri față de colegul lor, și nu e mirare, căci N. Fleva a fost vecinic oposant și a combătut, când pe conservatori, când pe liberali, ear' acum la guvern, dă prefecților circulări preste circulări, se fie corecți în administrațiune, se nu favoriseze pe unii și persecute pe alții etc., ceea-ce în țara românească nu se poate, căci după obiceiul țěrii, prefecții sunt totul în județele lor și menirea lor principală este se ocrotiască în toate pe partisanii și se facă pe oposanți se înțeleagă, că „acum ai noștri sunt la putere"! *Corespondentul.*

Străinătate.

Intrigă contra presidentului Faure. (P a r i s, 7 Decembre.) Conservativii se pregătesc la puternică acțiune contra presidentului Faure. Campania va fi îndreptată nu atât cuntra persoanei presidentului, cât mai ales contra singuraticilor membri ai familiei lui, pe cari îi vor acusă cu diferite lucruri detestabile, pentru ca astfeliu se compromită indirect pe presidentul, sě'l constringă la abḑicere și astfelin prin desele crise presidențiale se slăbiască republica în avantagiul regatului. Și în străinătate au de gând se compromită pe Faure în momentul când va primí invitarea la încoronarea țarului. Campania o conduce fostul deputat boulangist Iules *Delahaye.*

Reforme în Macedonia. (C o n s t a n t i n o p o l, 7 Decembre). În consiliul de miniștri ținut mai în urmă s'a conferat asupra cestiunei reformelor ce ar fi se se întroducă în Macedonia. Ministrul de esterne a comunicat ambasadorilor, că în provinciile europene s'au esmis cei trei inspectori din motivul, că sultanul dorește se întroducă și în acelea reforme corěspunḑětoare împregiurărilor, asemenea celor din provinciile asiane.

Complicațiunile din Turcia. (C o n s t a n t i n o p o l, 8 Decembre.) Decisiunea definitivă în afacerea năilor staționare în urma întrevenirei colective a ambasadorilor se așteaptă cât mai curênd. (Prin aceasta e dementată știrea din rêndul trecut, care spuneă, că sultanul ar fi subscris deja fermanul. — Red.)

(S a l o n i c, 8 Decembre.) Escadra italiană constătătoare din cinci vase de rěsboiu cu 2055 soldați și 153 tunuri, a sosit deja în portul de aici.

(C o n s t a n t i n o p o l, 8 Decembre.) Rapoarte demne de încredere spun, că flota rusească de pe Marea-neagă în urma unui contra-ordin va rěmânê în deplin adjustament și că năile cuirassate Catharina, Sinope, George și 12 Apostoli, cum și două canoniere și șeapte torpilori sunt pe cale de a fi complet adjustate. În districtul militar sud-rusesc contingentul de etate care acum ar fi avut se fie eliberat de la serviciul activ, rěmâne la arme. Oficerilor nu li-se dau ferii. Autoritățile din Odessa, Sevastopol, și Nicolajev ḑic, că aceste pregătiri sunt numai disposițiuni paliative și nu cred se fie precursorii oare-cărei acțiuni.

(F i l i p o p o l, 8 Decembre.) In Seres s'au aseḑat 200 familii mohamedane, cari au emigrat din Bulgaria, unde — afirmative — erau espuse la grozave persecuțiuni din partea bulgarilor.

(C o n s t a n t i n o p o l, 8 Decemcre.) În cercurile politice se ține de neîndoelnic faptul, că Poarta va îndreptă atențiunea marilor puteri spre întrigele grecești țesute în Creta. Poarta va recercă marile puteri se întrevină în Athena, ca nu cumva pacificarea provinciilor se fie îngreunată prin o nouă cestiune cretensă.

Fuga lui Said pașa. (C o n s t a n t i n o p o l, 8 Decembre.) Se ḑice, că sultanul ar fi întrebat pe Said pașa, că de unde derivă ferberile și conspirațiunile, și l'ar fi provocat se-și validiteze influința pentru ca acestea se se curme. La aceasta Said ar fi declarat, că *nu cunoaște pe complicii atentatului*, și că după ce dînsul nu mai e în funcțiune *nu poate satisface dorinței sultanului.* Sultanul i-ar fi făcut apoi imputarea, că *și el este unul dintre căpeteniile revoluțiunei.* Mercuri seara apoi Said pașa împreună cu băiatul sêu de 12 ani a mers la ambasada engleză și a cerut scut și ocrotire.

Se vorbește, că sultanul voiá încă mai de mult se înduplece pe Said pașa se *reprimiască postul de mare vizir*, dar' acesta nu voiá la nici un cas sě'l reprimiască până când stările actuale din Turcia nu se vor fi schimbat. Sultanul mai voiá și aceea, ca Said se locuiească în apartamentele acelea ale parcului Yildis, unde locuise Midhat pașa, dar' dînsul nici la aceasta nu s'a învoit. E fără îndoeală, că Said a avut foarte puternice motive de a se pune sub scutul unei puteri străine. Incidentul a produs pretutindenea mare sensațiune și se crede, că poate fi chiar începutul unei noue fase în istoria Turciei.

Cronică.

Timișoara, 9 Decembre n.

Coruptiune. Poliția din Budapesta a făcut descoperirea, că o sumă de domnișori din familiile cele mai bune din Budapesta au devenit „maturi" prin atestate de maturitate falsificate. Pentru făurirea unui asemenea atestat falsificătoriul, un anumit Szalay László, amploiat la oficiul de dare, primiá câte 150—800 fl. Astfeliu băiatul unui director de moară și-a cumpěrat „atestatul de maturitate" cu 800 fl., băiatul unui amploiat orășenesc cu 300 fl., băiatul unui alt amploiat cu 200 fl. etc. etc. o mulțime de ei. — Se ḑice, că s'a dat de urma și a unei alte falsificări care datează cu ḑeci de ani mai 'nainte, în urma căreia unii pe basa astorfeliu de atestate false și-au făcut studiele universitare și sunt deja în distinse oficii publice.

Situațiune penibilă. Din Paris se scrie, că unei tinere dame franceze care călětoriă din Budapesta spre casă, i-s'a întâmplat o înfiorătoare aventură. În Delle, oraș la granița franceză, unde trenul sosise la $11\frac{1}{2}$ oare noaptea, s'a urcat în tren un bărbat în vêrstă, elegant îmbrăcat, care a luat loc în cupeul de prima clasă al damei. Soții de călětorie au făcut îndată cunoștință și au început o animată conversațiune. Cam după douěḑeci minute de la plecarea trenului bărbatul deodată a dat un lin țipet și a murit. Dama îngrozită venindu-și puțin în ori a 'nceput se deie din toate puterile semnalul de periclu. Aparatul însě fiind stricat, trenul nu s'a oprit până 'n Belfort și biata femeie a trebuit se steie $2\frac{1}{2}$ oare singură în societatea mortului, care cu ochii holbați, deschiși, zăceă pe spate pe fotelul cupeului. În fine în Belfort cadavrul a fost luat din cupeu, ear' dama, carea de groază se îmbolnăvise, acum stă sub îngrijire medicală în Belfort.

Englezul nu sărută papucul papei. O damă engleză din societatea înaltă mai în ḑilele trecute călětorind prin Roma ceruse adiență la papa, unde și-a dus și băiețelul, ca se vadă și el pe papa. Conform obiceiului papa și-a intins piciorul și micului lord, ca se-i sărute papucul, dar' englezul n'a voit. „La noi în Anglia oamenii nu sărută papucii niměnui, dar' dacă papa baci

---

Nici că veți crede ce copil serios erá tinêrul Santeze. Pot afirmá cu siguranță, că aveă toate patimile familiei sale, fără escepțiune. Totdeauna erá pe gânduri, oare întregi se preumblă singur singurel prin alee și păduri. Din fereastră 'l urmăream cu privirea cum se plimbă cu pași sěrbătorești, cu mânile la spate, cu capul plecat, stând locului din când în când ca și când ar avê visiuni.

După cină, când erá timp frumos, nu odată îmi ḑiceá: „Vină afară se fantasăm!" Apoi ambii mergeam în parc. Acolo 'mi făceá curte cu multă patimă. Aceasta 'mi păreá așa de șod, că nu odată eram silită a ride. Dimineața primiam flori rupte de mâna lui. Seara, înainte de a se culcă 'mi sărută mâna șoptindu-mi: „Te iubesc!"

Da! Eu am fost causa, acum věd și-mi pare foarte, foarte rěu. Așa am rěmas fată bětrână — respective mireasă și věduvă — *věduva lui, věduva copilului.*

Eu l'am nebunit, spre petrecerea mea și a mamei sale. Dar' vě puteți închipuí: el erá abia de 13 ani! Cine ar fi luat focul și amorul lui de bani buni?

Durere, am fost uitat, că e: Santeze!

În toamna următoare fû dus în un institut de creștere. Când s'a reîntors în vara următoare, eu aveam deja mire. Îndată a observat și în decurs de opt ḑile atât fû de gânditoriu, în cât am început a fi îngrigiată de soartea lui. În ḑiua a noua am găsit la pragul chiliei mele o epistolă. O ridic, desfac și cetesc cuvintele:

„M'ai părăsit știind ce ți-am spus de atâtea-ori. Mi-ai dictat moarte. Fiind-că vreau, că nime se nu mě afle de cât tu, vino în parc la acel loc, unde în anul trecut ți-am declarat amor, și privește în sus!"

Am simțit că toată puterea mě părăsește. M'am îmbrăcat repede și am grăbit la locul amintit. Chipul sěu studențesc erá jos în tină. Toată noaptea a plouat. Am privit în sus și am vêḑut ceva atêrnând. Vêntul suflă tare. — Nu știu ce-am făcut, poate voiu fi strigat, ameţit; destul atâta, că m'am trezit în patul meu la picioarele căruia ședeá mama.

Credeam că totul a fost numai vis, am întrebat deci: „Unde-i el? Gontran."

...... N'am primit rěspuns; deci nu erá vis, ci realitate!

N'am avut curagiul sě-l mai privesc odată, dar' aveam de la el o șuviță blondă. Eacă .... aici e ....!"

Astfeliu vorbi fata bětrână, întinḑêndu-și mâna.

Apoi suspinând cu durere și stergêndu-și lacrêmile ce-i curgeau pre față, continuă:

„Mi-am retras vorba dată mirelui meu, fără a-i spune causa .... și așa am rěmas věduva copilului de 13 ani."

Capul îi căḑû pe pept și plânse cu amar. Un vênătoriu pântecos care fû atins de această poveste, când merse la culcat șopti unui soț:

„Apoi spune frate, nu-i nefericire a fi atât de sentimental?"

Tradusă de: *I. Nițu Pop.*

mĕ lasă, 'i sărut bucuros mână, fiind-că e aşa om frumos şi alb“. Papa apoi surîdênd la drăgălaşa nevinovăţie a băiatului i-a permis sĕ-i sărute mâna.

Foaia militară sub interdict. Este în Viena o foaie militară „*Reichswehr*“, care obicinueşte a luá la aspră critică toate celea ce se 'ntêmplă 'n armată şi astfeliu nu a rare-ori spune şi adevĕruri pişcătoare. Într'un articol mai recent ocupându-se cu călĕtoria de inspectare a şefului marinei de rĕsboiu a spus verde, că oficerii de rang superior ar face bine sĕ nu pună 'n cârca erariului spesele călĕtoriilor făcute spre propria lor amusare şi petrecere. Pentru acest articol, ministrul de rĕsboiu a interḑis casinelor militare, cluburilor ştientifice militare, etc. de a prenumĕrá „Reichswehr“-ul, pe motivul că periclitează disciplina militară. Ei! adevĕrul nu este bucuros ascultat nici-unde! — ḑice „Magyar Hirlap“. — Aşa-i, aşa-i, dar' mai ales nu bucuros e ascultat din partea celor cu „i d e i a“.

Consulate studenţeşti. Tinerimea universitară (maghiară) din Budapesta vrea se facă un lucru mare. Se ţin sfaturi hojma, ca sĕ înfiinţeze aşa numitele consulate studenţeşti, adecă sĕ plenipotenţeze cu representarea tinerimei maghiare pe studenii mnghiari de pe la diferitele universităţi din străinatate. Datorinţa principală a acestor consulate ar fi, ca asupra cestiunei de naţionalităţi sĕ clarifice universităţile din străinatate, pe cari „mai ales tinerimea valahă le inundă cu tot feliul de ponosuri mincinoase“.

Din societăţi.

Societatea de lectură „Andreiu Şaguna“ a elevilor din institutul teologic-pedagogic din *Sibiiu* învită la **şedinţa publică** ce se va ţinê Mercuri, în 29 Novembre st. v., în memoria Marelui Archiereu Andreiu, în sala cea mare a „Seminariului Andreian“ pre lângă următoriul program: 1. Cuvênt ocasional, rostit de Victor Păcală, cleric în cursul al III-lea. — 2. D-deul nostru, de D. Cunţan, esecutat de corul seminarial. — 3. Actul V., scena IV. şi V. din „Ovidiu“. dramă de V. Alexandri, predată de Lazar Triteanu (Ovidiu) şi Ioan D. Şortan (Ibis), clerici în cursul I. — 4. Întroducerea limbei slave în biserica noastră, disertaţie de Iosif Enescu, cleric în cursul al III-lea. — Clevetici Ultra-Demagogul, cantonetă comică de V. Alexandri, predată de Traian V. Motora, cleric în cursul al II-lea. — 6. Pe orizont departe, de F. Mendelssohn, esecutat de corul seminarial. — Începutul la 7 oare seara. Ofertele benevole în favorul societăţii se vor cuită cu mulţămită pe cale publică.

Economiă.

Şovinism sau sinamagire?

(Polemiă economică.)

(Continuare.)

La punctul trei despre comasarea pământului, rĕspund domnului I. Costin, că nu am combătut'o, nu sunt contra în principiu; dar' toate îşi au timpul. Fost'a timp, când bucatele erau scumpe, oamenii vrĕnd sĕ aibe cât de mult şi cât de bun pĕmênt pentru sĕmĕnat, cugetau că comasarea este mântuirea noastră. Astăḑi lesnindu-se bucatele, oamenii cugetă alt-cum. Nu cumva s'ar rentá mai bine alt teren de lucru şi a crută spesele cu esperimentul comasărei? Comasarea e bună, ḑice d1 I. Costin. Hotărît. Dacă nu ar fi bună, nu s'ar fi esecutat în statele cele mai culte.

Publicul ascultătoriu şi cetitoriu poate fi dus şi aci în rătăcire sĕ creadă, că doară aşa ceva a fost pedecă în înapoiarea noastră. Dar' după oare-şi-cari principii generale în economia naţională, sigur că e aşa, în genere; numai că disertaţiunea se ocupă cu economia câmpului la poporul român în special, şi nu în general! Las' că şi în general unele motive, d. e. că mutându-se de la un pĕmênt la altul, se perde nutreţul şi că gunoind pĕmêntul tĕu, se scurge pe al vecinului tĕu, sunt nişte motive de tot mitutele şi pituce, la cari mulţi vor fi suris. Mulţi inteligenţi apoi vor cugetá: hai sĕ punem la cale cărţi şi scrisori, circulul ingineriului şi sfaturi, ca sĕ împlinim scăderile, şi eară ar mai fi resuflat una din greu de bucuria: că şi aceasta e dreasă!

În realitate însĕ lucrul e altcum. Poporul pământul comasat îl tot ară şi samĕnă cu câte doi căluşei, şi vedem că din banii bucatelor după solvirea contribuţiunei tot nu rĕmâne nimic, de cât puţină pâne; ba vedem, că pămêntul comasat cu mari şi mari spese sĕ şi *descomasează* des: trece în mâna altui neam, şi românul rĕmâne cu grădiniţa, cu vre-un loc de cosălău cu dreptul la păşunea comună şi vre-o holdiţă pe cutare loc de a patra mână. Eu aceasta o vĕd din Arad de vre-o 20 ani, mi-se poate disputá, dar' în zadar.

Timpul şi locul hotăreşte în toată vieaţa noastră. „Foaia poporului“ în nrul 36, p. 143 singură, spune, că statul Argentinia în ultimii 12 ani a sporit secerişul de grâu cu 9½ milioane hl. la an. Dar' la noi nu s'a sporit, d'apoi în Rusia România, Bulgaria, Sêrbia, etc., nu?

Şi ce înseamnă comasarea? În teoriă este adunarea pământului la un loc. În pracsă după împregiurări mai pe tot locul este trecerea de la anticitate la modernitate, de la sistemul de păşunat şi prăsirea vitelor la sistemul prelucrărei pământului prin arat şi la înmulţirea rodurilor prin sementă. Cunosc aproape de Arad comună, care a comasat de 3-ori fără aşi fi lăsat păşune nici pentru gâşte, şi comună care a avut 3880 jugĕre de păşune în comuniune la 5000 suflete locuitoare, pămênt salitros, sitin, gropos, băltos, mărşav, şi ce i-au făcut domnii ingineri şi juriştii, au împărţit toată aceasta păşune până aci comună între singuratici până în 5—6 sute jugĕre, dând sătenilor sfat sĕ o folosiască de arat (în anul 1891—92). Aratul şi sĕmânatul acestui pămênt care strămoşii cu mintea lor cea ortodocsă l'au aflat de mai bun pentru creşterea vitelor, ar fi astăḑi rentabil, după modernistii nostri de domni, dacă preţul bucatelor nu ar fi scăḑut de la 12—14 fl. din anii 1860, 10—12 fl. din anii 1870, 8—10 fl din anii 1880, la 6—8 fl. din anii 1890 până astăḑi, apoi ce sĕ ḑică acelea 5000 suflete acum cu 3 5 mii floreni spese de comasare şi 5½ fl. o majă de grâu şi 3½ fl tot pentru atâta cucuruz.

Uşor e a negá domnului I. Costin, că preţurile bucatelor nu stau în legătură cu comassarea, ori viceversa, şi a se folosí de aserţiunea socialistică, că apăsarea capitalelor mari este causa eftinităţei bucatelor, căci admiţênd şi aceasta, prisosul producţiunei e mai ponderos motiv de cât toate şi e mai natural şi în legătură cu a treia causă: cu contractele de vamă făcute în defavorul indigenilor spre a câştigá rassei domnitoare favoruri naţionale. Chiar şi în causa cu vămile poţi ḑice, dacă nu s'ar produce prisos, tot mai mare ar fi preţul de cât când este prisos.

Acum se trecem la unele aserţiuni ale dlui Costin făcute în reflecsiunile sale. În nrul 45 a „Foaiei“ se ḑice: În vieaţa popoarelor lucrurile economice şi lucrarea pământului nici-când nu este târḑie. Din contră, mai bine târḑiu de cât nici-odată. Ear' mai înainte ḑice: dacă fruntaşii nostri nu au făcut în trecut, ne-au lăsat se lucrăm noi.

Îi rĕspundem, că nu am voit sĕ facem imputări fruntaşilor din trecut, aceasta ar fi şi fără folos, dar' nici nu am poftă de a umblá după cele din trecut, căci sunt preocupat de present şi de viitoriu, ci cătră cei din present mĕ adresez şi le ḑic, nu pornireţi după tese false ca cele de sus, că în economie nimic nu e târḑiu, căci scris este, că un popor nici-când pe loc nu stă de cât sau înaintează sau decade, ear' întârḑierea în singur cuvêntul este decădinţa, ear' „Foaiei Poporului“ îi ḑic, că a dá poporului asemenea sfaturi, că în economie nimic nu e târḑiu, este a-i dá venin; norocul e numai ca cu acest venin poporul nostru s'a dedat şi mult nu-i mai strică. Şi apoi, onoraţi domni, nu este proverbială întârḑicerea noastră, nu aţi auḑit pe neromâni, ḑicênd: „dă-mi Doamne mintea românului cea din urmă“, căci aceea a fost bună, de cât fiind târḑíe n'a folosit.

Ca ce răcire este în lucru o demustrăm cu trecerea înaintărei altor neamurí pe lângă noi, a germanilor, slavilor şi a ungurilor, când vedem d. e. comune de 200 ani colonisate pe lângă români cum e N. J. k. în comitatul Cianadului, St. A. în comitatul Aradului, cari de mult au întrecut în cul ura economică şi proprietate pe români, şi noi sĕ le ḑicem că mai este timp, îi vom întrece noi.

Că în economie nimic nu e târḑiu chiar şi în concept e fals, căci suntem la vorba despre economia câmpului, unde nu e omul cel mai de frunte lucrătoriu ci e mama natură în proporţiune cu mult mai mare. Ce preţ are lucrul omului în sporirea sămênţei faţă de lucrul naturei? Sunt în legătură, dar' în proporţiune nu. Vegetaţiunea în pămênt o dă natura, că doară de acolo vine avantagiul posesiunei de pămênt că ţi-se dă ocasiune a te ajutá de natură lucrând pământul, până ce la alte lucrări, d. e. industriale şi comerciale, mai mult lucră omul şi el este temeiul resultatului, ne uitând că „toate cu Dumneḑeu.“

Este deci întrebarea, că lăsând singuraticul, comuna, ba un popor nefolosind pământul seu după trebuinţă, anul, ḑeci de ani şi secoli nu s'au perdut nimic? Se poate aceea redobândí? Rare-ori, ba poate chiar nici-când!

Cine apoi ştie combinaţia intereselor după interese şi combinaţia matematică progresivă, va aflá, că venitul perdut în trecut — capitalisat, ţie alt venit nu 'ţi poate aduce, ear' numĕrul căḑut din şirul progresiv, mai mult nu numera. Şi fiind-că averea popoarelor constă şi din avere nematerială, cum sunt calităţile nobile: moralitate, sănĕtate, desteritate deosebită în cutare ram, întreb, d'apoi perderea din nelucrare a unui om, societate şi popor întreg din trecut, se poate rehabilitá şi redobândí?

Nici când! Ce ai perdut că nu ai lucrat corpul tĕu în trecut, e curată perdere. Şi la noi la romanii cari avem în proporţie mai multe braţe de cât proprietate, nelucrarea din trecut este ireparabilă, şi faţă de poporul care a lucrat e ne suplinibilă chiar şi atunci când prin eventualitate se perde favorul câştigat de acestia, căci remâne dedarea la lucru, desteritatea în lucru şi favorul iscusinţei lucrului faţă de cel ce n'a lucrat cum se cade nici-când.

Mai uimitoare este aserţiunea faţă de observarea mea, că înapoiarea poporului nostru este din lipsă de hărnicie, de unde a urmat perderea multelor moşii străbune.

În veci sĕ ne căim, că în o foaie aşa lăţită între popor s'a putut strecurá tipărind şi dând sĕ cetiască poporul următoarele: „Singuraticii trebue sĕ moară; dar' neamurile *(popoarele şi rudeniile)* nu mai pot murí în urma nehărniciei şi pĕcatelor lor (ce mângaere vor avê de aceasta turcii) — apoi urmează:

„Pe terenul economic nimic nu se perde, ci totul se schimbă după tăria şi voinţa oamenilor.“

Aşa-mi sunt aceste, ca şi când în timpurile bune ori doară şi acum aşi auḑí pe cutare nădrăgariu, ḑicênd cătră naţiune: „Neica Ioţa-i bun gazdă . . . . poate vení cu noi“, ori „badea Toma e vrednic om, poate sĕ ne facă aceasta“ şi făcênd mai multe atari, apoi în 2—3 ani veḑi pe Ioţa şi pe Toma că şi-au vêndut moşia şi a rĕmas cu prunci golaşi sau că atare tenor al „Foaiei poporului“ seamănă ca chansoneta operetă: „hai sĕ petrecem, hai sĕ trăim, că nu murim nici-când“, nu ve fie frică, plătiţi antreiul şi nu ve pese, ori este aceasta un orientalism şi un fatalism în gura unui popor, care totuşi ţine la apreţuirea de a fí în cultura apuseană.

Sfătuind „Foaia poporului“ din Sibiiul cel vestit astfeliu pe poporul de rênd şi pe bieţii săteni inocenţi ba şi pe prooţii şi învĕţătorii nostri cari vor ascultá, sĕ auḑim ce ḑice un mare bărbat de stat, fost ministru al României în resortul economiei, şi adevĕrata lumină în cause de aceste a întregei Românimi, *P. S. Aurelian* în „Un sfat poporului român“ publicat în Almanachul societăţei *„România jună“* Viena 1883. „În neputinţa de a mai cucerí cu puterea, lupta pentru esistenţă purcede astăḑi pe alte căi, cari dacă nu duc totdeauna la cutropirea reală, totuşi ajung la o cucerire economică.

Popoare întregi, graţie unei politice dibace, ajung pe nesimţite a fi nişte adevĕrate colonii pentru neamuri mai pricepute, mai isteţe şi mai puternice. Istoria economică este plină de fapte, unele chiar recente de tot, cari confirmă modernul sistem de cucerire. Avem chiar aci în Europa state odinioară înflorite, ţĕri cari mergeau în fruntea culturei, ajunse astăḑi într'o completă decadinţă economică, şi prin forţa lucrurilor chiar politică. Statele ca şi individii caută a esploată situaţiunile pre cât este cu putinţă mai mult în folosul lor. Politica economică a apucat înaintea politicei de cucerire cu sabia, cu formele sale la aparinţă nevinovate, duse la resultate identice. Oameni de stat, diplomaţi dibaci au luat locul generalilor. Astăḑi chiar acestia când sunt nevoiţi sĕ tragă sabia, scopul final este mai totdeauna o cucerire economică.

Faţă cu o asemenea situaţiune, amar de acela care se amăgeşte, de neamuri lesne încrеḑĕtoare. De unde se cred stăpâne pe ţeara lor, pe pământul şi casele lor, pe nesimţite cucerirea economică le dă afară, le lasă pe drumuri căutând adăpostire şi ajutoriu la mila cuceritorilor. Resultatul este mai invariabil acelaşi, ţeara (se poate ḑice poporul) cucerită, rĕmâne cu numele şi locuitorii de baştină, sau se înpuţinează cu încetul, sau devin ei străini în ţeara lor.

Observând cum lucrează lumea ceealaltă, poporul român, cu risicul de a devení străin în pământul sĕu, nu poate sĕ stee indiferent. El trebue sĕ nu peardă din vedere, că a rĕmas prea mult înnapoi în comparaţiune cu alte popoare. Sĕ nu uite, că în materia economică, curentele create dau naştere atâtor interese, provoacă atâtea nemulţămiri, când sunt contrariate, în cât adese chiar staturi mari nu le pot abate din direcţiunea apucată. *De aceea, pe cât mai este timp sĕ se îmbărbateze şi sĕ se pună pe lucru.*“

(Va urmá.)

Învitare de abonament

la

DREPTATEA

Cu ḑiua de 30 Septembre a. c. stilul nostru, espiră abonamentele pe al III cuartal şi cele făcute pe luna Septembre.

Rugăm şi învităm pe dnii abonaţi sĕ grăbiască cu renoirea abonamentelor, ca astfeliu sĕ remânem în curent cu espediţia foii.

Abonamentele se fac mai uşor prin mandate postale.

PREŢUL:

pe ¼ de an fl. 2.50

pe 1 lună 85 cr.

Rugăm a se scrie curat şi legibil numele abonentului, locuinţa şi posta ultimă, eventual sĕ se lipească pe mandatul postal adresa tipărită sub carea li-se trimite „Dreptatea.“

Cu stimă

Administraţia foii „Dreptatea.“

Bursa de Budapesta din 7 Decembre 1895.

Datoriă de stat:

Renta de aur ung. 100, 500, 1000	(sc. de d.)	5%	123.50
„ „ „ „ 10.000	„	4%	—.—
„ „ coroane ung.	„	4%	99.50
Obl. căilor fer. orient. 1876	„	5%	126.75
„ „ „ de stat, 1889, aur.	„	4½	129.—
„ „ „ „ „ „ arg.	„	4½	101.75
Obl. cu premii ung., din 1870, 100 fl. buc.			140.50
„ „ „ „ „ „ 50 „ „			140.—
Obl. de desdaun. regal., am., ung.	(sc. de d.)	4½%	100.75
„ „ „ „ croate	„	4½%	102.50
Bonuri rur. ung.	„	4%	96.25
„ „ croate	„	4%	97.—
Obl. regul. Tisei (Seghedin)		4%	143.75
„ hipot. croate, 100		5%	—.—
Asemnatele cas. de stat. 6 luni 100			—.—
Datoria de stat. com., hârtiă, Mai-Oct.		4²/₁₀	98.75
„ „ „ „ „ Febr.-Aug.		4²/₁₀%	98.75
„ „ „ „ arg. Jan.-Jul.		4²/₁₀%	98.50
„ „ „ „ „ Apr.-Nov.		4²/₁₀%	98.50
Renta de aur austr. (sc. de d)		4%	122.50
„ în coroane			98.50
Datoria de stat austr. 1854. 250 fl.		4%	149.—
„ „ „ „ 1860. 500 „		5%	147.50
„ „ „ „ 1860. 100 „		5%	158.25
„ „ „ „ 1864. 100 „			198.—
„ „ „ „ 1864. 50 „			198.—
Obl. oraş. Budapesta 1890		4½%	100.15

Bance.

Banca anglo-austriacă 120	170.—
„ pe acţii Budapestană 100	129.50
„ „ „ a capitalei I emis. 100	98.—
„Hermes“ intreprind. de bani 200	—.—
Banca de credit fiumană 80	126.50
„ „ „ gen. ung. 200	—.—
„ „ „ „ „ din 15 Iuliu	435.75
„ „ „ pe acţii Budast. 50	55.—
„ „ „ austriacă 160	—.—
„ „ „ „ din 4 Iuliu	351.50
„ industrială I ung. 150	197.—
„ „ şi comerc. ung. 100	—.—
„ „ „ „ „ din 15 Iuliu	112.50
„ croat-slavon. 100	—.—
„ de credit ung. 200	116.—
„ „ „ „ vechiă 100	—.—
„ „ „ „ II emis. 15 Iuliu	241.25
„ comercială ung. pestană 500	1132.—
„ com. şi industr. bpestană 100	—.—
„ de credit fonciar centrală 500	590.—
„ croată de escompt 200	—.—
„ de escompt şi zarafiă ung. 400 K.	—.—
„ „ „ „ „ 15 Iuliu	259.—
„ austro-ungară 600	1000.—
„ „Unio“ 200	—.—

Monede.

Galbenul ces. şi reg. tesc.	5.95
„ „ „ „ verig.	5.93
„ austr.-ung. de 8 fl.	9.92
„ de 20 franci	9.93
20 marce	12.25
Lira de aur turcească	—.—
Argintul austr. şi ung.	—.—
100 marce germ. în papir	61.25
„ „ „ de bancă pr. 31 Iuniu	—.—

Scrisuri fonciare.

„Albina“, inst. de econ 5%		100.76
Banca civ. de credit Arad 5% 40 ani		101.—
„ „ „ „ „ 5%		101.—
„ „ „ „ „ 5½%		100.50
„ de credit ardeleană 5%		101.—
„ „ „ „ 4½% 40 ani		99.—
„ „ „ „ 4½% 50 ani		98.50
„ credit fonc. din Sibiiu 5%		102.25
„ „ „ „ „ 5½%		—.—
„ „ „ „ „ 6%		—.—
„ „ „ „ „ 4½% em. VI.		100.50
„ gen. din Sibiiu 110 5% 31.3 ani		—.—
„ „ „ „ 106 5% 40 ani		—.—
„ „ „ „ III emis 5%		102.25
„ „ „ „ IV emis. 4½%		100.50
„ I. de credit din Timişoara 5%		102.—
„ I. „ „ „ „ 4½%		99.50
Împrumut. băncii ung. hipotec. 4%		128.50
Obl. c. fr. bulg.	6%	122.—
„ cu prem. sêrb. 100 fr.	3%	40.—
„ „ „ „ „ „ (stamp. austr.)	3%	40.75
„ soc. p. reg. Temeş-Bega	5%	140.—

Sorţuri private.

Împrumutul oraş. Viena din 1874, 100	174.50
Sorţuri din Buda 40	60.—
„ „ „ (st. austr.) 40	61.—
Sorturi reun. „Jó-sziv“ 2	3.30
„ „ „ (st. austr.) 5	3.50
„ crucea roşie 5	12.—
„ „ „ (st. austr.)	12.50
Obligaţiunile basilicei 5	9.75
„ „ (st. austr.)	10.25
„ crucea roşie italian. 25 lire	12.75
„ „ „ „ (st. austr.)	13.—
Instit. de cred. austr. 100	198.—
Crucea roşie austr. 10	19.—
Sorţi Pálffy 40	59.20

Preţurile bucatelor din piaţa Timişoarei.

De la 7 Decembre 1895.

După notările societăţii „Lloyd“ din Timişoara.

Grâu, greutatea cualit. 78 chil.	per 100 chil.	5.85—5.90
Grâu, greutatea cualit. 79 chil.	per 100 chil.	5.90—5.95
Sĕcară, greutatea cualit.	per 100 chil.	4.60—4.70
Orz, greutatea cualit.	per 100 chil.	6.00—6.10
Ovĕs, vеnturat	per 100 chil.	6.40—6.50
Cucuruz, nou	per 100 chil.	5.70—5.75

Têrgul de producte pe termin.

Grâu Sept.-Oct.	în bani per 100 kgr.	6.69	şi	6.71
Grâu la Mart.-Apr.	„ „ „ „ „	7.05	şi	7.06
Grâu Maiu-Iuniu	„ „ „ „ „	—.—	şi	—.—
Sĕcară la Sept.-Oct.	„ „ „ „ „	5.06	şi	5.07
Porumb Maiu-Iuniu	„ „ „ „ „	6.13	şi	5.15
Porumb Iul.-Aug.	„ „ „ „ „	5.07	şi	5.09
Porumb Aug.-Sept.	„ „ „ „ „	5.08	şi	5.10
Ovĕs la Sept.-Oct.	„ „ „ „ „	5.87	şi	5.89
Ovĕs la Mart.-April	„ „ „ „ „	—.—	şi	—.—
Rapiţă Aug.-Sept.	„ „ „ „ „	9.45	şi	9.50

Têrgul de producte diverse.

(Preţul per 100 kilograme.)

Specia	Cursul Bani	Cursul Marfa
Semênţă de trifoiu luţernă ung. nouă	52.—	56.—
Semênţă de trifoiu roşiă nouă	62.—	67.—
Oleiu de morcovi duplu rafinat	28.—	29.—
Turte de oleiu Rapiţă	5.—	5.25
Unsoare de porc, pestană	48.—	48.50
Unsoare de porc din provinciă	—.—	—.—
Clisă nouă, uscată la aer, 1-a	—.—	—.—
Clisă de masă, 4 rude	43.50	44.—
Clisă de masă, 3 rude	46.50	47.—
Clisă afumată	48.50	49.—
Sĕu sêmburos	—.—	—.—
Prune per 500 kgr. în saci, cual. uscit.	—.—	—.—
Prune per 500 kgr. în saci, 100 drb	—.—	—.—
Prune per 500 kgr. în saci, 85 drb	—.—	—.—
Prune per 500 kgr. în saci, drb	—.—	—.—
cu termin per 50 0kgr. în saci, 100 drb	10.75	11.25
cu termin per 500 kgr. în saci.	12.—	12.50
cu termin per 500 kgr. în saci, 85 drb	16.25	16.70
cu termin per 500 kgr. în saci,	9.75	10.—
cu termin per 500 kgr. în saci, 100 drb	12.—	12.50
cu termin per 500 kgr. în saci, 85 drb	16.25	16.50
Lecuar de prune slavon	11.50	12.50
Lecuar de prune sêrbesc	10.50	11.—
cu termin slavon	13.75	14.—
cu termin sêrbesc	12.75	13.—
Miere brută	—.—	—.—
Miere galbină, destilată	32.—	33.—
Ceară din Rosenau	152.—	155.—
Ceară slavonă	—.—	—.—

Têrgul de producte din Budapesta.

(Preţurile de la 7 Decembre 1895.)

Specia	Cualitatea	Preţul per 100 kgr. de la	Preţul per 100 kgr. până	Cualitatea	Preţul per 100 kgr. de la	Preţul per 100 kgr. până
Grâu Bănaţan vechiu	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu Bănaţan „	76	—.—	—.—	77	6.50	6.55
Grâu Bănaţan „	78	6.60	6.65	79	6.70	6.75
Grâu Bănaţan „	80	6.75	6.80	81	—.—	—.—
Grâu de la Tisa „	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu de la Tisa „	76	—.—	—.—	77	6.55	6.60
Grâu de la Tisa „	78	6.75	6.70	79	6.75	6.80
Grâu de la Tisa „	80	6.80	6.85	81	—.—	—.—
Grâu Bpestan „ reserv	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu Bpestan „ „	76	—.—	—.—	77	6.50	6.55
Grâu Bpestan „ „	78	6.65	6.70	79	6.75	6.80
Grâu Bpestan „ „	80	6.80	6.85	81	—.—	—.—
Grâu de la Alba „	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu de la Alba „	76	—.—	—.—	77	6.50	6.55
Grâu de la Alba „	78	6.65	6.70	79	6.75	6.80
Grâu de la Alba „	80	6.80	6.85	81	—.—	—.—
Grâu de Bacica „	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu de Bacica „	76	—.—	—.—	77	6.60	6.65
Grâu de Bacica „	78	6.70	6.75	79	6.80	6.85
Grâu de Bacica „	80	6.85	6.90	81	—.—	—.—
Secară nouă, pr.	70—72	5.05	5.10	—	—	—
Orz nou	60—62	—.—	—.—	de nutreţiu		
Orz nou	62—64	—.—	—.—	de vinars		
Orz nou	64—66	—.—	—.—	de bere		
Ovĕs vechiu	39—41	6.85	7.20	—	—	—
Ovĕs nou	39—41	—.—	—.—	—	—	—
Porumb vechiu	75	5.05	5.10	străin		
Porumb nou	73	4.75	4.80	—	—	—
Porumb vechiu	—	—.—	—.—	Bănăţan		
Porumb nou	—	—.—	—.—	—	—	—
Rapiţă nouă	—	—.—	—.—	Bănăţan		
Hirişcă vechiă	—	—.—	—.—	—	—	—

S'a tipărit în tipografia Heinrich Uhrmann în Timişoara.